

Co dělají **SPOLKY**
v době koronaviru?

3/2020

KROKOBRAŇÍ,
cyklobraňí,
pádlobraňí...

foto: Skautské krizové centrum Zlín, Junák – český skaut

ARCHA

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Chvála POHYBU

Pohyb je život a život je pohyb. Tuto jednoduchou pravdu si připomeneme vždy, když je nám pohyb odepřen. Byli jste v karanténě bez možnosti pohybu? Jak jste se cítili? Je to jasné, nic moc. Dnešní sportovní oddíly jdou mnohdy pouze po výkonu. Mladí fotbalisté, hokejisté a další „isté“ mají pohybu někdy až příliš – a často jim to paradoxně způsobuje zdravotní problémy. Ale to není pohyb, o němž teď píší. Ne o výkonovém. Rád bych vzdal hold především pohybu v přírodě, tedy základu, který máme v genech a který se utvářel po tisíce let. Nejpřirozenější pohyb je ten, který vašemu tělu i duši dává pocit svobody a rovnováhy. Může to být rychlá nebo pomalá chůze či divoký běh lesem. Přiznám se osobně, že ten poslední způsob miluji. Běh lesem s překonáváním všech přirozených překážek, které nám příroda připravila. Přeskokování větví, padlých stromů, potůčků, mokřin... Vědomí vlastní síly a jistoty, se kterou překonávám všechny nástrahy, rozhodování během zlomku vteřiny jak dál, součinnost a souhra těla a duše je tím, co mne nabíjí. S věkem to nemizí. Stejnou radost jsem pociťoval jako malý kluk i teď ve zralém věku. Snad mi dáte za pravdu, že je dobré vést své svěřence k všestrannosti. Tedy i všestrannému pohybu. Ideální je střídat pohybové aktivity na schůzkách, výpravách, putování. Ve svých oddílech ukažte a zprostředkujte celou paletu pohybových aktivit všem dětem. Uspo-

řádejte putování pěšky, na lyžích, na sněžnicích, na kolech, na vodě, na in-lajnech, na koloběžkách.... Tedy pokud k tomu máte jen trochu příležitost. Dobře vím, že pro mnohé děti bude putování třeba na koloběžkách či sněžnicích – nebo na vodě – poprvé a na posled. Ale otvíráme jim tím pestrou paletu pohybu, k níž se budou vracet. V našem kmeni jsme například zavedli pravidlo, že mimo táboření jsme každý rok ještě přidali týdenní puták. Střídali jsme dopravní prostředky. Jeden rok kola, další voda, zimní přechod se sánkami... Dodnes na všechny ty akce rádi vzpomínáme. Využijte příležitosti k pohybovým hrám. Na schůzkách, na výpravách. „Kdo dokáže vyskočit na tuhle dubovou větev?“ „Dokážeš se na ní udržet minutu?“ „Na kolik šišek se hody dostaneš až k támhleтому vzdálenému stromu?“ „Přejdeš přes potok po tomhle kmeni?“ Příroda nám nabízí nepřeberné možnosti pohybových aktivit. Naslouchejme jí. Ona nám poskytuje tu nejlepší „těl cvičičnu“ pro naše cvičení. Woodcrafterský zákon říká: Pečuj o své tělo a měj k němu úctu, neboť je chrámem ducha. Díky vám všem, kdo děti vedete k pohybu. Pečujete tím o celou jejich osobnost.

Jan Bejček – Tokhatamani
Liga lesní moudrosti

Autor je učitelem tělocviku a zeměpisu

foto archiv autora

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace
Ministerstvem
kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13/A8,
ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek
povoleno Českou poštou, s.p.,
odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259 / 99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce:
Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce:
Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné náměstí 977/24,
110 00 Praha 1
tel.: 211 222 870
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439
Grafická úprava, sazba a lito
Michala K. Rocmanová, akad. mal.
Tiskne REFOS, Praha

22. ročník
Toto číslo vyšlo v květnu 2020.

Fotografie z archivu ČRDM
a jejích členských organizací.

Foto na titulní straně Skautské
krizové centrum Zlín, Junák – český
skaut

Zpravodaj Archa je nekomerční
tiskovinou, která není určena
k prodeji. Tisk zpravodaje finančně
podpořilo Ministerstvo školství,
mládeže a tělovýchovy.

Podrobné informace ke zpravodaji
Archa: <http://crdm.cz/archa>

KORONAVIRUS a letní TÁBORY?

ČRDM spustila dialog s představiteli státu o podmínkách pořádání letních táborů

Společně se Sdružením pracovníků domů dětí a mládeže v České republice, s dalšími pořadateli táborů a Sdružením místních samospráv České republiky jsme v první polovině dubna otevřeným dopisem vyzvali zástupce vlády ke konstruktivní debatě na téma letošních letních táborů. Důvodem byla nepřehledná rétorika ze strany státu a Krizového štábu ČR. Média zaplavila řada úvah, apelů, dohadů a otázek nad tímto tématem. K otevřenému dopisu se přidalo několik stovek pořadatelů táborů z celé republiky.

Na otevřený dopis přišla velmi rychle reakce

Dne 17. 4. 2020 jsme obdrželi odpověď od koordinátora epidemiologického týmu ministerstva zdravotnictví, Rastislava Maďara. Citujeme z ní: „Do poloviny května se nebudeme vůbec schopni bavit v reálných obrysech, jestli vůbec tábory budou – ať už červenec, srpen nebo jindy. Jsme stále na velmi tenkém ledě. Teď je ještě na jakémkoliv jednání příliš

brzy. Bude-li se to vyvíjet dobře v dalších týdnech, domluvíme se určitě rychle a konstruktivně na dalších plánech,” píše pan Maďar.

ČRDM jedná o možných hygienických opatřeních pro letošní tábory

Toto stanovisko samozřejmě chápeme a respektujeme – a jsme připraveni se v prvním možném termínu bavit o nastavení táborů, tak aby si je děti užily, a zároveň jsme pro ně dokázali vytvořit takové podmínky, aby se riziko přenosu viru na táborech minimalizovalo. ČRDM proto svolala jednání expertního týmu za účasti zástupců organizátorů letních táborů a lékařů z praxe, na kterém budou probírána možná hygienická opatření pro letošní tábory. O závěrech jednání expertního týmu jsme připraveni bezprostředně informovat představitele státu.

ČRDM

foto Iveta Zieglová a Jan Král, Junák – český skaut

Aktuální informace k letošním táborům sledujte na www.adam.cz a www.crdm.cz

Vaše SNÍMKY: NNO v době koronavirové

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace vyhlašuje výzvu k zasílání fotografií zaznamenávajících pomoc neziskových organizací v boji proti koronaviru.

RV NNO uspořádá pod záštitou zmocněnkyně vlády pro lidská práva Heleny Válkové ve druhé polovině roku 2020 putovní fotografickou výstavu věnovanou široké pomoci, kterou nabídly naší společnosti nestátní neziskové organizace v době boje proti koronaviru. Chce tak poukázat na potenciál dobrovolnictví, altruismu, nasazení organizací občanské společnosti i jednotlivců, kteří společnými silami a s nezměrnou energií přispěli k fyzické i psychické stabilitě každého z nás během nelehkého „koronavirového“ období.

Fotografie by měly tematicky zachycovat okamžiky této pomoci. Nestátní neziskové organizace mohou **fotografie zasílat do 30. června 2020** na sekretariát RV NNO, na e-mailovou adresu fungacova.hana@vlada.cz.

Technické parametry fotografií: doporučujeme fotografie ve formátu JPG, ideálně v rozlišení 300 dpi (pro potřeby tisku), maximální velikost 6 MB. Zasílejte maximálně 2 snímky.

Více informací a přihlášku najdete na:

www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/aktuality/vyzva-sekretariatu-rvnno-k-zasilani-fotografi-aneb-nno-v-boji-proti-covid-19--181040/

Co dělají spolky v době KORONAVIRU

A co na to svět kolem nás?

Nouzový stav v ČR postihl i chod dětských a mládežnických organizací. A i když některé z nich uvádějí, že je jejich činnost pozastavena, není to úplně pravda. Samozřejmě se nekonají pravidelné schůzky, výpravy, exkurze, táboření, soutěže, ale žijeme a snažíme se, aby to mělo smysl.

Služba DRUHÝM

Starší členové se ihned zapojili do výroby a rozdělování roušek v místech bydliště či začali organizovat jejich distribuci. Dochází také k propojování dětských a mládežnických spolků s organizacemi seniorskými nebo s poskytovateli sociálních služeb. V praxi to znamená zajišťování nákupů potravin, léků, drogerie, distribuce dezinfekce

a roušek. Tam je častá spolupráce s obcemi, které zajišťují větší odběry přímo od výrobců. Zajímavé je i zapojení 3D tiskáren, kdy mladí lidé tisknou ochranné pomůcky, jako jsou štíty nebo respirátory. Ty pak slouží lidem v první linii: prodavačům, hasičům, lékařům, lékárníkům, záchranářům. Ti všichni marně čekali na dodávky od státu nebo kraje. Tábornické organizace se zapojily do sbírky použitého vybavení pro bezdomovce. Cílem bylo sesbírat spacáky, karimatky a stany – proto, aby mohlo být zbudováno přechodné ubytování, které by zabránilo rozšíření viru po městech. Ti členové našich spolků, kteří studují medicínu, pomáhají jako dobrovolníci na příjmech nemocnic či jezdí se sanitkou odebírat vzorky do „terénu“.

Rodičům a DĚTEM

Co nabídnout v době nouzového stavu rodičům a dětem?

Ti, kteří mají děti a zůstali s nimi doma, vědí, jak je těžké zvládnout učivo. Skoro se až nechce věřit, že to,

co děti ze školy prostřednictvím online nástrojů dostávají zadáno, by se naučily i při běžné školní výuce. Kontakt s kamarády je znemožněný. Vycházení ven omezené. Jak zajistit odreagování dětí a zachování posledních zbytků dobré nálady u rodičů? S tím si lámali hlavu nejedni vedoucí. A proto se začaly objevovat nejrůznější hry a výzvy. Krom rozvoje znalostí a manuálních dovedností v nich často šlo právě o sebezpečenání, důvtip a humor pro celou rodinu.

Vlastním ČLENŮM

Jak zachovat oddílovou činnost na dálku?

Oddíloví vedoucí po celém Česku vymýšlejí způsoby, jak na dálku udržet činnost. Schůzky probíhají přes Skype nebo Google Meet, kluci a holky se scházejí na discordu, dostávají dopisy s úkoly, volají si. Společně sdílíme nápady a tipy, včetně těch technických. Objevují se takové termíny jako online výpravy či e-táborák. Společně

modelování ideálního tábořiště ve virtuálním prostředí. Zajímavá je ale i spolupráce při vyrábění věcí na letní tábor nebo sdílení zkušeností s vařením, domácími pracemi či rukodělnými činnostmi. O tom, jak vymyslet přitažlivou online schůzku, se vedou debaty a vedoucí si následně sdílejí první zkušenosti.

VLÁDĚ a premiérovi

Síla spolků v krizových časech

V čem je síla fungujících spolků v krizových časech?

Jako místostarosta obce mohu říct, že právě v tom, že jsou mezi sebou úzce propojeny, mají k sobě úctu, spolupracují. Jejich členové jsou zvyklí pracovat s jinou než finanční motivací. Dělá jim radost, když dělají radost druhým. Jsou to bojovníci. Jsou zvyklí nečekat, než se něco stane „nahore“, ale pracovat s tím, co je po ruce. Nebojí se manuální práce. Není pro ně tak velký rozdíl, jestli připravují tábor nebo zajišťují distribuci dezinfekce či roušek seniorům.

Trapná samozřejmost

To, co bylo ještě před pár týdny pro nás nepředstavitelné, se stalo realitou. Není to svět, který bychom vítali. Je to ale svět, ve kterém se musíme naučit žít. Jsme přesvědčeni, že právě zkušenost z činnosti mnoha našich organizací pomáhá k tomu, abychom dokázali i tento nepředvídaný stav světa kolem nás vyplnit nějak smysluplně. Abychom byli užiteční sobě i svému okolí. To, co tady píšu, mi přijde tak samozřejmé, že jsem se dlouho rozmýšlel, jestli má vůbec nějakou cenu to připomínat. Přečetl jsem si slova našeho premiéra o tom, že mu od prvních okamžiků, kdy se v naší zemi projevíly symptomy krize s koronavirem, chybí pomoc ze strany neziskového sektoru. Aha, takže je potřeba nejen pomáhat, ale i o tom mluvit a psát – i za cenu toho, že se to může jevit trapné.

Informace pro premiéra

Premiér má poradní orgán, který se jmenuje Rada vlády pro NNO. Sám tam chodí a jednání řídí. Že by neměl kde si informace zjistit? Já jsem

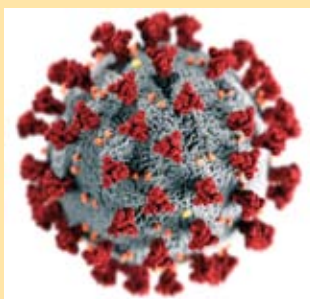

byl dlouhá léta členem zmíněného orgánu a této příležitosti jsem využíval k tomu, abych pana premiéra informoval o aktuálních problémech, které se tam řešily. Co musím dodat ke cti zmocněnkyně Heleny Válkové, která Radu vlády pro NNO de facto vede, je, že se neziskovek vehementně zastala, shromažďovala podklady, a to nejen o tom, co všechno NNO dělají, ale i do jakých problémů se dostávají a jaká podpora od státu by jim pomohla. Zatím se totiž v souvislosti s koronaztrátami hovořilo jen o podnikatelích. To,

že je zde velký sektor hospodářství, který utvářejí právě NNO, jež poskytují služby potřebným, bylo tématem zcela opomíjeným.

*Aleš Sedláček,
předseda České rady dětí a mládeže
ilustrační foto
Iveta Zieglová (Junák – český skaut),
Eva Havlíčková (Hodina H),
archiv Asociace TOM a Pionýra*

**Další články k tématu na str. 6–15
tohoto čísla Archy**
Více informací také na www.adam.cz

Morfologie virového obalu virionu koronaviru SARS-CoV-2. Kvůli glykoproteinovým výběžkům (peplomerům) na vnějším povrchu má v elektronovém mikroskopu podobu koruny či koróny (obojí z lat. corona), typickou pro koronaviry, které jsou podle toho také pojmenovány.

Koronavirus (CDC/ Alissa Eckert, MS; Dan Higgins, MAM – This media comes from the Centers for Disease Control and Prevention's Public Health Image Library - PHIL). Volné dílo. (Zdroj: Wikipedia.org)

SLUŽBA druhým v době KORONAVIRU

Starší členové organizací dětí mládeže se hned v prvních dnech koronavirové krize zapojili do služby společnosti. Začali šít roušky, distribuují je potřebným, nakupují seniorům. Propojují se s dalšími organizacemi a vedením obcí. Kdo má 3D tiskárnu, tiskne ochranné pomůcky pro ty, kdo slouží v první linii: hasičům, lékařům, lékárníkům, záchranářům.

JUNÁK – ČESKÝ SKAUT

Skautky a skauti po celém Česku šíjí a distribuují roušky, míchají dezinfekci, nakupují seniorům potraviny nebo léky, donášejí hotová jídla, organizují logistiku a call-centra pro přijímání poptávek pomoci.

- V Praze jsou skautští dobrovolníci zapojeni do **www.pomahamepraze.cz** (organizuje ČČK, Život 90, Magistrát hl. m. Prahy).
- Skautské oddíly a střediska ze zapojují do pomoci ve svých obcích, mapu všech lokálních iniciativ najdete na **www.skaut.cz/mapapomoci**
- Celorepublikově se mohou jako jednotlivci zapojit do systému **www.skautskapomoc.cz** propojeného s Linkou seniorů organizace Elpida: Linka přijímá poptávky od seniorů, zadává je do on-line systému a dobrovolníci se přihlašují k jejich splnění. V systému je aktuálně již přes 500 dobrovolníků a dobrovolnic.

- Skauti ze Žďáru už vytiskli na 3D tiskárnách stovky ochranných štítů (nejen) pro zdravotníky.
- Další skautské aktivity v článku na str. 10.*

PIONÝR

Pionýři po celé republice šíjí a roznášejí roušky, pomáhají s nákupy seniorům. V mnoha případech se zapojili do

pomoci obcím a městům, s tím, s čím je právě potřeba.

- PS Údolí Slunce Hamry nad Sázavou šíje roušky a pravidelně nakupuje seniorům.
- PS Paskov roznáší letáky do všech schránek ve městě, šíje roušky a roznáší je potřebným – především seniorům.
- PS Zborovice šíje roušky ve velkém. Nejdříve z toho, co bylo po ruce, a teď z pionýrské látky, kterou jim věnovalo ústředí Pionýra.
- PS Hrádek se zapojila do šití roušek, pomáhá s nákupem a donáškou pro seniory. Poskytuje seniorům psychickou podporu po telefonu.

Viz také články na str. 11 a 12.

ASOCIACE TOM

Tomíci pomáhají šitím roušek po celém Česku, posílají potřebným materiál.

Ústředí tomíků zareagovalo na výzvu Centra sociálních služeb Praha a darovalo stan, několik spacáků a karimatek pro bezdomovce. Pravidelně informují své členy o místech, kde je možnost podat pomocnou ruku.

- TOM Dakoti střihají, šíjí, rozváží stovky roušek. Ve spojení s Technickou univerzitou v Liberci šíjí i jejich standardizované roušky, do nichž je možné vkládat nanofiltry. Tuto pomoc uvítala Nemocnice s poliklinikou České Lípě.
- TOM Chippewa – od Kravař, Stružnici přes Lípou, Dobruš až po Sloup s Borem – rovněž vyrobil již stovky roušek a rozváží je po celém kraji, pro nemocnice i pro občany.
- TOM 3511 Vltavský paprsek a KČT Kralupy poskytly 10 karimatek, spacák a stan pro vybudování stanového městečka na Císařské louce pro chudé lidi bez domova se zaměřením na seniory.

Další tomické aktivity v článku na str. 12–13.

SDH ČMS – MLADÍ HASIČI

Jen těžko byste našli město, obec nebo vesničku, kde by dobrovolní hasiči nepomáhali. Velcí, ale i ti menší.

- Hasiči z Vědomic pomáhali obci při rozvozu dezinfekce pro občany.
- Pardubický kraj zajistil dezinfekci pro obce – rozvoz zajistili dobrovolní hasiči.
- Hasiči Kostomlaty pod Milešovkou šíjí roušky ostošest. Darují je do nemocnic nebo sociálním službám.

LIGA LESNÍ MOUDROSTI

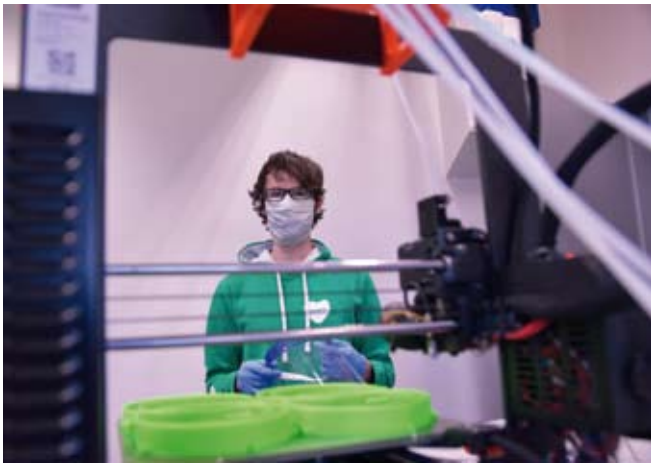
Ať už se jedná o pomoc plynoucí ze zaměstnání nebo o dobrovolnickou aktivitu, i lidé z Ligy lesní moudrosti bojují proti pandemii.

- Robert Zíka z kmene Tussilago píše: „Pracuju na infolince pomoci občanům. Dnes jsem vyřídil 48 dotazů na nejružnější témata související s koronavirem, včetně několika seniorů. Kontaktuj nás přes linku 1212.“
- Alžběta Suská – lčunk ší jako dobrovolnice v nemocnici v Hustopečích měří na příjmu teploty.
- Drtivá většina členů náčelnictva kmene Kruh se zapojuje do různých dobrovolnických aktivit, ať už do šití roušek, roznosu jídel či asistování. Jonáš Paleček, který je druhým rokem studentem medicíny, jezdí se sanitkou a odebírá klinické vzorky potenciálně infikovaných lidí.

- Ablákela, náčelník Činčapi Wakhan He z Mníšku pod Brdy, a členové kmene se zabírají hlavně šitím roušek všech barev a tvarů. Není tomu jinak ani ve Wanagi Oyate, kde u Yučikaly a Lesničky vystřídalo počáteční šití roušek nynější šití návrhů na infekční oddělení do čáslavské nemocnice. Ostošest šije i Radka Kopřivová ze Strážců údolí.

KOLPINGOVO DÍLO

Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga ve Žďáru nad Sázavou má 3D tiskárnu, pomocí níž vyrábí komponenty na ochranné štíty pro lékaře. K iniciativě se připojily i další spolky ve městě. Více na www.adam.cz

KLUB PATHFINDER

Pathfindeři pomáhají s Adrou nebo nabízejí spoustu aktivit pro péči o ducha. www.pathfinder.cz

YMCA

- Každý den se můžete připojit k mezinárodní modlitbě ymkařů – 7 dní v týdnu od půl desáté přes Zoom: <https://zoom.us/j/686050463>
 - Hned od prvních dnů se šíjí roušky. Od Plzně přes Podivín, Jindřichův Hradec až po Olomouc – v ymkařských kancelářích i domácnostech se šicí stroje nezastaví.
 - TenSing Pelhřimov představil virtuální studio, ve kterém se do zpěvu společně písně můžete zapojit i vy! Stačí doma nazpívat svůj part a poslat ke společnému zmixování!
- <https://youtu.be/F6mZeqlUErw>
- Členové YMCA Praha se nenechali zaskočit omezením pohybu a do akce Uklidíme Česko se zapojili i tak – samostatně, jako jednotlivci, a s rouškami...
 - YMCA Plzeň se kromě online aktivit (fb skupina pro lidi v karanténě, celosvětové YMCA Bible studies) zapojila do distribuce jídla potřebným z potravinové banky.
 - YMCA Podivín půjčuje notebooky místním dětem, které nemají přístup k internetu – a také jim tiskne materiály do školy.

*foto Skautské krizové centrum Zlín
a Jakub Axman, Žďár nad Sázavou, Junák – český skaut*

Spolky vlastním ČLENŮM

Oddíloví vedoucí po celé republice vymýšlejí způsoby, jak v době nouzového stavu a koronavirové krize na dálku udržet činnost. Mnohde schůzky probíhají přes Skype nebo Google Meet, kluci a holky dostávají dopisy s úkoly. Společně sdílíme nápady a tipy...

SDRUŽENÍ MLADÝCH OCHRÁNCŮ PŘÍRODY ČSOP

- Oddíl Poutníci pod vedením Ondřeje Turka byl jedním z prvních, které hbitě přešly do online režimu. „Máme online schůzky, online výpravy i e-táborák. Otevíráme Koronachallenge veřejnosti! Rádi se o to podělíme s dalšími kolektivy,“ nabízí Ondřej. Více v blogu na <https://oddilpoutnici.cz>

JUNÁK – ČESKÝ SKAUT

- Tipy a nápady na skautskou činnost pro čas karantény: <https://odborky.skaut.cz/skautingdoma/> nebo <https://stezka.skaut.cz/skautingdoma/>
- Kluci ze 140. skautského oddílu CXL se vydali na výpravu v Minecraftu. A při té příležitosti si společně postavili kopii vlastního tábořiště.
- Skautky z Ochozu u Brna společně – ale každá doma – pekly pletýnky.

ASOCIACE TOM

- Více než 2000 tomíků přijalo oblíbenou Hořcovou výzvu 2020, ve které během dubna a května prověří své síly v mnoha různorodých úkolech. www.horcovavyzva.cz Více v článku na str. 13.
- Pro všechny zájemce o online schůzky připravili podrobný návod a technickou podporu. www.a-tom.cz

PIONÝR

- Oddíl Čiperkové (5–7 let) se pomocí domluvy přes rodiče snaží plnit úkoly a krásnými vzkazy si dodávat sílu.
- 93. PS Orion má schůzky s dětmi přes internet dvakrát v týdnu. Pro děti jsou připraveny kvízy, šifry, soutěže.

INEX–SDA

Workcampy po celém světě jsou pozastaveny. Žijeme však v době moderních technologií, kdy i sebevětší vzdálenost překonáme jedním klikem. Proč se tak s lidmi z celého světa nesetkat online? Zúčastnit se virtuálního workcampu můžete na: <https://www.inexsda.cz/aktivity/virtualni-workcampy/>

Spolky všem, hlavně **DĚTEM** a rodičům

Jak zajistit odreagování dětí, když kontakt s kamarády není možný a ven se dá jít jen s rodiči? Mnozí vedoucí hned začali vymýšlet nejrůznější výzvy, hry a činnosti, do kterých se může zapojit kdokoliv – děti, rodiče i celé rodiny.

ČESKÁ RADA DĚTÍ A MLÁDEŽE

- Aktivita pro všechny děti a jejich rodiče, od rukodělek přes hry až po sportovní aktivity najdete na:

<http://crdm.cz/clanky/aktivity-pro-deti/>

JUNÁK – ČESKÝ SKAUT

- Tipy a nápady pro čas karantény:
www.skaut.cz/programdoma
- Stáhněte si aplikaci HopSkoč:
www.hopskoc.cz
- Vyzkoušejte generátor Modrého života
<https://borec.skauting.cz/generator/>

ASOCIACE TOM

- Tomíci organizují virtuální turistické závody.
- Všem dětem je určen projekt Nalož si! s hromadou zábavných úkolů.

Viz také články s odkazy na str. 13.

PIONÝR

- Pionýrská výzva Buď ideální připravila pro účastníky 210 úkolů, které mohou plnit jednotlivci doma nebo venku. „Parádní úkoly nejen pro pionýrky a pionýry, ale pro všechny zvědavé děti připravili naši vedoucí. Hravá výzva BUĎ IDEÁLNÍ je inspirována sedmi Ideály organizace Pionýr. Ke každému ideálu je přiřazeno 30 úkolů – celkem jich je 210! Výsledkem je ideální poměr zábavy a poznávání, pro malé i velké účastníky hry,“ říká předseda Pionýra Martin Bělohávek.

<https://budidealni.pionyr.cz/>

SDH ČMS – MLADÍ HASIČI

- Společník aneb Spolu to zvládneme! – projekt pro mladé hasiče v době vyhlášení nouzového stavu. „Je to dílo momentální myšlenky, rychlých reakcí a obětavých a ochotných lidiček, vedoucích, dětí samotných, zkrátka všech dobrovolníků, kteří do toho šli s námi. Podstatou našeho skromného projektu je spojit různé nápady, náměty a činnosti v jedno a postupně je předklá-

dat mladým hasičům i veřejnosti, jako jednotlivé aktivity. Velmi rychle jsme se například domluvili s Armádou ČR a získali souhlas k využití videí s pohybovým cvičením od výsadkářů či hradní stráže. Aktivně se zapojili kluci a holky z reprezentace dorostu v požárním sportu, vedoucí i mladí hasiči z různých SDH.

Databázi nápadů postupně doplňujeme a zveřejňujeme na webu nebo na Facebooku SH ČMS,“ říká Monika Němečková, náměstkyně starosty pro úsek mládeže.

www.dh.cz

HNUTÍ BRONTOSAURUS

- Na duben spouští Brontosauři soutěž pro děti s názvem Duhová výzva – v rámci ní se děti seznámí s tím, co běžně dělají dobrovolníci pro životní prostředí.

Více na www.adam.cz

- Na přírodu nekašlu je výzva Hnutí Brontosaurus pro všechny, kteří si nejen uvědomují hodnotu přírody pro člověka, ale rádi by i za současné situace přispěli k její ochraně. Nabízí sérii návodů na drobné či větší akce. Jak postavit pítko pro ptáky, vysázet motýlí záhon, vyrobit domek pro včelky samotářky. A také, jak se na výlet do přírody vypravit s respektem a pokorou.

www.NaPriroduNekaslu.cz

SDRUŽENÍ MLADÝCH OCHRÁNCŮ PŘÍRODY ČSOP

- Mladí ochránci přírody ČSOP přesouvají úkoly tradiční přírodovědné soutěže Zlatý list do online prostředí. *Soutěž přibližuje článek na str. 14.*

RADA DĚTÍ A MLÁDEŽE KRAJE VYSOČINA

- Otevřeli jsme zdarma půjčovnu deskových her. Více na <http://hrubinka.cz/pujcovnadeskovek/> nebo na našem Facebooku, kde jednotlivé hry zveřejňujeme.
- Nabízíme tisk materiálů do školy zdarma. Do e-mailu nám lidi napíší telefonní číslo a my pošleme SMS, když je materiál připravený (obvykle ještě týž nebo druhý den). A frčí to...
- Krajská rada (RDMKV) připravila desetikolovou soutěž s „domácími“ výzvami Doma není nuda. Pro inspiraci najdete informace na www.rdmkv.cz

Nejen ROUŠKOVrata

Hodina H v době bezkontaktní

Nastala nám všem hodina „H“, jakýsi STOP moment v životě nás všech, odlehčeně – taková doba domácí. Všechno se náhle změnilo. I Hodina H díky hodině „H“ přizpůsobila své veškeré aktivity době domácí, bezkontaktní.

Všechny aktivity pokračují, i když trochu jinak. Vznikl prostor, příležitost začít pracovat jinak, být si vzdáleně blízcí a přitom vzdálení všem našim cílovým skupinám. Díky rychlé změně vzniklo mnoho nových a zajímavých aktivit. Seniorpoint Města Pelhřimov provozuje organizace Hodina H. V sídle Hodiny H v Hrnčířské ulici 111 vznikla ROUŠKO-vrata. V polovině března vzniklo bezkontaktní sběrné a odběrné centrum roušek. V provozu je denně od 7:00 do 18:00. Roušky šíjí dobrovolníci – hrdinové Hodiny H, kteří také seniorům roušky rozvázejí nebo roznášejí.

Dobrovolníci i pracovníci Hodiny H a Seniorpointu Pelhřimov jsou seniorům k dispozici rovněž na telefonu a na požádání přivezou i nákup.

Máte-li zájem pomoci, zapojit se do roznosů roušek, nákupů nebo šití roušek, určitě se spojte s Hodinou H – tel. 777129257.

Senioři se mohou spojit s koordinátorkou Seniorpointu Pelhřimov Evou Havlíčkovou – tel. 723902099.

Další aktivity, které Hodina H tradičně nabízí, se teď přemístily do online světa. Každý den se něco děje na sociálních sítích Hodiny H – soutěže, hádanky, tipy na vzdělávání, cvičení a mnoho dalšího. A zahraniční dobrovolníci vedou hodiny konverzací v cizím jazyce online. Tancujeme online, učíme se anglicky online, pracujeme online.

Hodina H se přidala k Itálii, USA, Kanadě a Španělsku, kde lidé zdobí okna duhou, která je symbolem míru a naděje. V oknech Hodiny H svítí srdce, které rozzáří noc a je symbolem díky všem těm v tzv. „první linii“ i všem ohleduplným a dobrovolníkům. Přidejte se také! Duhu určitě umí nakreslit každé dítě a děti jsou nadějí tohoto světa.

A toužíte-li po pohybu, můžete se zapojit do taneční výzvy Hodiny H!

Zkuste zatancovat kousek tance Hodiny H – návod na tanec je na Facebooku Hodiny H – a pošlete nám video! Na závěr uděláme mix všech zaslaných videí! Jen tak pro radost. Zatancujete si s námi?

Více informací o Hodině H najdete na **www.hodinah.cz** nebo přímo v jejím sídle v Hrnčířské ulici 111 v Pelhřimově.

text a foto Eva Havlíčková
Hodina H

Skauti s rukama v klíně sedět NEUMÍ

Více než sto dobrovolníků a dobrovolnic se aktuálně zapojuje do práce Skautského krizového centra Zlín. Donášejí nákupy stovce seniorů, ušili a distribuovali tisíce roušek...

Jejich roušky putovaly dokonce až do Itálie. Dále provozují výdejní místo pro ochranné štíty, doručují léky, volají seniorům a nově také zásobují dětské lékaře ve Zlíně a okolí celobličežovými maskami. Spolupracují s Univerzitou Tomáše Bati, místní vietnamskou komunitou i řadou neziskových organizací.

„Pracovat organizovaně, práci si v týmu rozdělit, snažit se dělat ji dobře, to se člověk učí ve skautu odmala,” uvádí koordinátor Skautského krizového centra Jiří Robenek. Spolu s dalšími čtyřiceti skauty a skautkami ze Zlína a desítkami neskautských dobrovolníků se od počátku nouzového stavu zapojuje do služby společnosti.

Centrum působí ze Zlína, dosah má ale v celém Zlínském kraji. Zlínská pomoc putovala také za hranice Česka: do severoitalské Lombardie totiž Centrum poslalo přes čtyři a půl tisíce roušek, které ušili skauti, dobrovolníci z Otrokovic, příslušníci vietnamské komunity nebo Charita Valašské Meziříčí.

Skautské krizové centrum Zlín má kvůli bezpečnosti dvě působiště, aby při případné nákaze nemuseli svou činnost ukončit všichni dobrovolníci. Jedno z nich je na Univerzitě Tomáše Bati, která skauty a skautky ve službě druhým podporuje.

A spolupráce se nedávno rozšířila i do odborné oblasti: „V médiích jsme zaznamenali, že ČVUT přišlo s nápadem udělat z potápěčských masek celobličežovou ochranu pro lékaře – znělo to jako skvělý nápad. Nakoupili jsme tedy v místní prodejně pár desítek masek a požádali jsme o pomoc docenta Staňka z Fakulty technologické. Ten se svým kolegou doktorem Šenkeříkem začal rychle připravovat návrh 3D modelu pro připevnění filtru na masku a během pár dní bylo hotovo. 3D tiskáren vhodných k takovému tisku

je jen sedm v celém Česku, jedna z nich nám ale filtr vytiskla a darovala. Hotové masky jsme dodali dětským lékařům, protože vzhledem k věkovému průměru patří mezi ohrožené skupiny,” popisuje Jiří Robenek.

Pro více než sto seniorů a senierek ve Zlíně a okolí zajišťují dobrovolníci Centra nákupy, vyzvedávání léků a testovacích proužků na diabetes nebo venčení psů. Věnují se také šití a distribuci roušek: mladší skauti a skautky stříhají a provlékají tkalouny, starší distribuují – celkem zvládli ušít a rozdat šest a půl tisíce roušek. Další tisíce roušek pak šili jiní a skauti je rozbíjeli či roznášeli, případně distribuovali materiál. Skauti rovněž dali k dispozici jednu ze svých kluboven pro 3D tiskárnu, jejich ochranné štíty pak na jednom ze svých kontaktních míst rozdávají zdravotníkům a dalším zájemcům. Centrum každý večer zveřejňuje na své facebookové stránce aktualizace, ve kterých shrnuje, co všechno dobrovolníci za daný den zvládli odpracovat.

„Dnes jsme dokončili revizi institucí pracujících se seniory, znevýhodněnými lidmi či dětmi ve Zlíně, zítra začínáme obvolávat další zařízení z okolí, pokusíme se o postupné pokrytí celého kraje. Za dnešek jsme volali více než 75 lidem ze sociální sféry, lékařům nebo klinikám, abychom zjistili, jestli nepotřebují roušky nebo něco jiného, s čím bychom mohli pomoci,” stojí v jednom z příspěvků.

Tamtéž jim pak místní lidé i organizace děkují, jako například Charita Zlín: „Vážení skauti, velice děkujeme za vaše nasazení. Jste naprosto úžasní, moc si vaší práce vážíme. Jste pro nás symbolem naděje.”

Podobné dobrovolnické skupiny skautů a skauetek fungují ve více než stovce obcí Česka.

www.skaut.cz/mapapomoci

Spektrum činnosti je většinou podobné: šijí a distribuují roušky a materiál, tisknou ochranné štíty na 3D tiskárnách a doručují je zdravotníkům, zajišťují nákupy nebo vyzvedávají léky seniorům, stáček a distribuují dezinfekci, roznášejí infoletáky nebo městské zpravodaje, malují obrázky pro seniory nebo jim volají. Na celorepublikové úrovni se pak skautští dobrovolníci zapojují do systému Skautské pomoci, projektu, na němž Junák – český skaut spolupracuje s organizací Elpida. Elpida na své Lince seniorů sbírá poptávky a přidává je do webového rozhraní, kde je registrováno přes sedm set dospělých skautů a skauetek.

www.skautskapomoc.cz

Junák – český skaut

foto Martina Skaličková a Alena Foukalová

ZÁVOD s časem

V Pionýru (podobně jako v mnoha dalších neziskovkách) jsme si v poslední době vyzkoušeli novou sportovní disciplínu, která je typická tím, že ať člověk dělá, co dělá, pořád mu schází čas...

Pravidelná činnost pionýrských skupin a oddílů je pozastavena, ale to neznamená, že se nic neděje. Oddíloví vedoucí a instruktoři pomáhají, kde se dá. Po celé republice běží šicí stroje a ti, kteří to umí, šijí roušky, ti, kteří to neumí, třeba stříhají materiál.

Do celé republiky jsme rozeslali téměř 500 metrů pionýrské látky, aby ho bylo dost – kdyby ještě byla, využilo by se jí mnohem víc. Když je hotovo, další dobrovolníci roušky roznášejí tam, kde je potřeba.

Všechno je nutné dělat hlavně rychle. Hrajeme také o tiskový čas – tedy aspoň ti z nás, kdo mají doma 3D tiskárny a pomáhají s výrobou komponentů na respirátory. Odborníci (konkrétně firma Průša) mají schémata i materiál, ale jejich stroje běží naplno, a tak vítají každou pomoc.

Vrásky na čele nám dělají i nemilosrdně ubíhající vteřiny, minuty a hodiny, které zbývají do předem připravovaných místních i republikových akcí. Musíme se rozhodovat, které akce posuneme na vhodnější dobu a které prostě zrušíme.

Nevíme, jestli se bude konat největší závod sezony – letní tábory. A tak se na něj stále připravujeme, ale je dost dobře možné, že se pár dní před startem dozvíme, že vůbec nebude, anebo se poběží podle úplně jiných pravidel...

V čem je ještě tohle sportovní odvětví neobvyklé? Nejspíš v tom, že všichni, kdo se do něj zapojili, si určitě přejí, aby vše skončilo dřív, než ho budeme ovládat opravdu mistrovsky... Držíme palce všem, kdo taky právě závodí s časem!

*Jakub Kořínek
Pionýr*

*Stovky metrů „pionýrské“ látky
posloužily opravdu dobře...
foto archiv Pionýra*

Ani v nouzovém stavu SE NEZAHÁLÍ

Dospěláci z Pionýrské skupiny (PS) M. Očadlíka Holešov se zapojili do šití roušek, které předáváme na městskou policii. Tyto roušky jsou určeny potřebným v našem městě, ale také v širokém okolí.

Po dohodě se starostou našeho města jsme poskytli klubovnu ve Smetanových sadech, kde se dvakrát týdně scházejí děti pracovníků Centra pro seniory. Dětem se tam věnujeme a pomáháme jim s vypracováním domácích úkolů, s opakováním učiva, a také zbývá chvíle na nějakou hru.

Další pomocí, do které se zapojili vedoucí PS M. Očadlíka, je nákup pro seniory, v současné době se staráme o tři seniory, kteří se na nás dle svých potřeb obracejí.

Pionýrská skupina těsně před vyhlášením nouzového stavu ještě zvládla instalovat výstavu výtvarných a ručních prací v rámci Pionýrského Sedmikvítku. Děkujeme

všem, kteří do republikového finále své práce zaslali. Děkuji také všem, kteří se do těchto aktivit zapojili, moc si jakékoliv pomoci vážím.

Jarmila Vaclachová
PS M. Očadlíka Holešov

Tomíci DRUHÝM i sobě

Stopaři z Mikulášovic ŠILI ROUŠKY

Tomíci v Mikulášovicích ušili v rekordním čase přes 3000 roušek, když se město rozhodlo jimi zásobit všechny své obyvatele.

Je mnoho těch, kdo v této době nezištně pomáhají potřebným. Ve větších městech nakupují potraviny seniorům, jiní v malých skupinách hlídají děti zdravotníkům.

U nás v Mikulášovicích, na severu republiky, na hranicích s Německem, bylo potřeba rychle zajistit ochranné roušky pro všechny obyvatele města. Mnoho lidí bylo postaveno před velký problém. Vedení města chtělo zajistit každému obyvatele města alespoň jednu textilní roušku.

Proto se několik vedoucích z TOM Stopaři Mikulášovice pustilo do šití. Zprvu se jednalo se pouze o dvě rodiny, pak se přidaly další. Parta tomíků v rekordním čase několika málo dní ušila tři tisíce kusů ochranných roušek. Přednostně jsme zásobovali místní zdravotníky, zubaře, obsluhující personál v obchodech, poštu a v neposlední řadě seniory ve městě.

Celá spontánní akce byla možná nejen díky podpoře vedení města, ale také díky firmě MK Lůžkoviny, která nezištně dodala materiál na výrobu roušek. Majitel restaurace U Vladařů nás všechny bezplatně nakrmil.

Od práce jsme si odskočili snad jen zaběhat nebo si odvést virtuální internetový turistický závod a šilo se dál. Dobrou náladu nám dodali ti, co roušky průběžně dostávali. Prostřednictvím SMS nám děkovali a přáli hodně sil.

Co k tomu dodat? Děti se zapojily do mnohahodinové, smysluplné práce. Děvčata se předháněla, která bude umět dříve obsluhovat ten či onen šicí stroj. Pro všechny to byla určitě zajímavá zkušenost. Na druhou stranu si všichni přejeme, abychom své síly mohli nasměrovat k jiným, příjemnějším aktivitám.

Tomáš Fúsek
TOM Stopaři, Mikulášovice

INTERNETOVÝ turistický závod

Určitě si říkáte, co to vlastně ten internetový turistický závod je? Tak my vám to rády povíme.

Jak si asi všichni víte, klasické turistické závody se běžně konají venku v přírodě a s kamarády. Bohužel kvůli vyhlášené karanténě se naše závody nemohly uskutečnit, což je nám všem moc líto. Nechtěly jsme ale zahálet, a tak jsme si alespoň zazavodily virtuálně přes internet. Sice jsme nemohly oběhnout trať, plížit se, házet míčkem nebo vázat uzly a orientovat mapu, ale v testových otázkách jsme si to rozdaly. Samozřejmě jsme nezávodily jen my dvě mezi sebou.

Zapojilo se spousta oddílů z celé České republiky, ale zároveň i ti, co s námi běžně nezávodí.

Poznat 12 hradů a zámků, 15 značek a 6 dřevin není vždy jednoduché, ale přesto se našlo hodně dětí i dospělých, kteří měli všechno správně, tím pádem u nich rozhodoval čas vyplnění testových otázek.

Zatím proběhly dva závody, prvního se zúčastnilo 188 závodníků z 28 oddílů, druhého 216 závodníků z 33 oddílů.

Máme v plánu uspořádat další kola, tak doufáme, že se zapojíte i vy!

Klára Buncová, TOM Vltavský paprsek, Kralupy
a Andrea Fúsková, TOM Stopaři, Mikulášovice

Virtuální závod a výsledkové listiny naleznete na

www.turisticky-zavod.cz

NALOŽ SI!

Všem dětem, které nechtěly doma zahálet a dávají přednost dobré zábavě a neobvyklým zážitkům, naložilo tomické ústředí porci úkolů v projektu Nalož si! Z celé republiky, ale i ze zahraničí se sešly pracovní listy

od 1253 účastníků, kteří dohromady splnili úctyhodných 19 358 úkolů. Děkujeme za milé ohlasy a veselé fotky dokládající, že jste si hru náležitě užili.

Ústředí Asociace TOM

Soutěžní část sice už je za námi, ale úkoly můžete plnit i pro vlastní uspokojení. Najdete je na <http://nalozsi.cz/>

Hořcová VÝZVA jede!

V domácnostech tomíků se od 1. dubna plní mnoho různorodých úkolů. Děti pěstují řeřichu, perou a žehlí prádlo, maminky hrají kimovku a tatínci pečou dobroty ve tvaru hořce.

Všichni strkají nohy do ledových potoků, lejou si každou hodinu sklenice vody na hlavu, nosí naruby oblečení, vyhýbají se cukru a večer pořádají karaoke show.

Nu, klidně si pročtěte seznam úkolů, které do 17. 5. 2020 mají splnit, na <http://www.horcovavyzva.cz/ukoly/>

Hru hraje již téměř 2000 hráčů ze 72 oddílů, letos hrají i přátelé oddílů, sourozenci, prarodiče a další blízcí.

Stále se do hry můžete připojit i vy. Registrace, pravidla, úkoly, aktuální pořadí, ceny pro vítěze a další informace najdete na www.horcovavyzva.cz.

Zároveň můžete sledovat fotky a videa hráčů z plnění výzvy na facebookové skupině „tomíci a Hořcová výzva“.

Anežka Klabanová

foto archiv Asociace TOM

ZLATÝ LIST v karanténě

V těchto dnech měla napříč Českou republikou začít základní a krajská kola přírodovědné soutěže Zlatý list. Bohužel se však nesmíme setkávat tváří v tvář, a tak jsme se přesunuli do online prostředí.

Každý týden na stránkách soutěže www.zlatylist.cz zveřejňujeme přírodovědný online test, který, jak doufáme, udrží příznivce Zlatého listu stále „ve hře“. Začali jsme ornitologií, následuje botanika, dendrologie, ekologie, entomologie a další témata.

Každý test je ve dvou variantách – jednodušší, primárně určené dětem ve věku do 6. ročníku ZŠ, a náročnější pro děti ve věku do 9. ročníku ZŠ. Z těch, kteří zašlou odpovědi na všech deset testů, vylosujeme 50, kteří se mohou těšit na drobné odměny. Nelpíme na dodržení věkového omezení kategorií. Ať se každý pustí do varianty, na kterou se cítí. Když se zapojí starší, případně dospěláci, ničemu to neuškodí. „Uvědomujeme si, že při online testu je snadné podleh-

nout touze najít si správnou odpověď v odborné literatuře, na internetu apod. Ale měli byste z toho radost? Já ne,“ říká Lenka Žaitliková, ředitelka kanceláře Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP, jež Zlatý list koordinuje. Na zařazení do slosování nehraje počet správných odpovědí roli, důležitá je vytrvalost.

*Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP
foto archiv soutěže*

Co je Zlatý list?

Soutěž pro dětské kolektivy Zlatý list pořádá každoročně Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Jedná se o přírodovědnou soutěž kolektivů. Šestičlenná družstva rozdělena do dvou tzv. hlídek procházejí terénní stezkou, na níž se setkávají s odborníky na hmyz, ptáky, ryby, houby, rostliny, stromy, ekologii nebo třeba geologii. Soutěží se ve třech věkových kategoriích. Vítězové postupují ze základních (místních) kol do krajských kol a dál do týdne trvajícího národního kola.

Spoluvyhlašovatelem soutěže je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Zlatý list je neodmyslitelně spojen s jeho generálním partnerem, společností NET4GAS, s. r. o. Za podporu děkujeme rovněž Lesům ČR, s.p., Státnímu fondu životního prostředí a Ministerstvu životního prostředí. www.zlatylist.cz

PŠL zve na kurz HROU 2020

Přípravy kurzu Hrou 2020 jsou v plném proudu, a to i navzdory karanténě!

Pandemie je vážná věc, není radno opatření proti šíření koronaviru podceňovat nebo zlehčovat. Nastavila nám jiná pravidla a my je zcela akceptujeme a hrajeme podle nich. S kurzem počítáme!

Letní kurz Hrou 2020 Prázdňinové školy Lipnice je určen

pro mladé dospělé ve věku 18–26 let. Kurz bude hravý a radostný, chceme mladé lidi motivovat k využívání hry jakožto zdroje učení, sebepoznání, inspirativních řešení a elánu v každodenním životě.

Vše podstatné o Hrou 2020 včetně přihlášky je webu,

aktuální dění lze sledovat i na Facebooku kurzu. Pevně věříme, že ještě před prázdninami bude ukončen nouzový stav a v červenci bude možné náš kurz uskutečnit. Pro jistotu jsme ale upravili storno podmínky tak, že pokud by kurz nebylo možné v důsledku bezpečnostních opatření uskutečnit, vrátíme přihlášeným plnou částku.

*Za tým kurzu Hrou 2020
Dan, Lidy, Lucie, Hanys, Luci, Klára a Karel
Prázdninová škola Lipnice
www.psl.cz/hrou-2020/
e-mail: hrou2020@psl.cz
foto archiv kurzu Hrou, PŠL*

Pojed' na CESTIČKY 2020

Hrdiny jsou ti, kdo se nebojí vést druhé. A my jim prosláváme Cestičky

Je hrdina ten, kdo nemá strach skočit dopředu? Kdo dovede táhnout ostatní? Komu nevádí vyčnívat a být tu pro druhé?

Pro nás v Hnutí Brontosaurus jsou hrdinové všichni organizátoři. A nezáleží na tom, do jakého sdružení patří. Všichni ti, kteří dobrovolně, s radostí a nadšením, dělají něco pro děti a mládež: vedou oddíly, pořádají víkendovky a tábory, hýbou děním kolem sebe. Protože víme, že stát se hrdinou není snadné, chystáme pro začínající i zkušené organizátory, kteří pracují nebo chtějí začít pracovat s dětmi a mládeží zážitkově-vzdělávací organizátorský kurz Cestičky. Hrdinu ani organizátora z účastníků za 12 dní neuděláme. Ale ukážeme jim cestičky, které je k tomu mohou přivést. Kurz Cestičky (akreditovaný MŠMT) pořádáme opět na louce u Náměstí nad Oslavou v termínu 20. 7. – 31. 7. 2020. Stále zbývá několik volných míst. Letos nabízíme možnost požádat si o slevu – stipendium na kurz pro všechny, kdo pracují s dětmi a mládeží.

Na Cestičkách naši hrdinové zažijí na vlastní kůži, jaké je prožít i pořádat zážitkový program. Rozvíjí svou osobnost,

získávají nové zkušenosti a znalosti díky profesionálům (pedagogům, psychologům, herním dramaturgům, marketérům,...), kteří pořádají workshopy, pracují, objevují, užívají si léto s lidmi na stejné vlně. Každému pomáháme, aby se vzdělával sám: zkušeností, vlastním zážitkem, osobním příkladem.

Stavíme na rovnocennosti mezi organizátory a účastníky. Motivujeme nejen k organizování, ale obecně k dobrovolnictví, občanské angažovanosti, zájmu o dění kolem sebe. Rozdáváme inspiraci a necháváme se inspirovat.

Kurz je určen pro lidi mezi 17 a 30 lety, kteří:

- chtějí rozvíjet svůj potenciál, poznávat své hranice, motivace i cíle
- chtějí inspirovat a být inspirován druhými
- chtějí objevit nové cestičky ve svém životě
- chtějí poznat, jaké je učit se zážitkem a učit ostatní
- chtějí být jednou dobrými organizátory
- chtějí zažít 12 intenzivních dní v přírodě.

Ukončením kurzu začíná vlastní cesta k vedení druhých. Absolventy doprovázíme systémem praxí, při nichž pod vedením zkušeného supervizora připravují v týmu vlastní absolventské projekty: víkendovky, akce pro děti, tábory a jiné. Ihned vyzkouší získané znalosti a získají oporu garanta. Díky tomu můžeme absolventům, kteří se rozhodnou pro cestičku vedení druhých, udělat kvalifikace Organizátor Hnutí Brontosaurus či certifikát Hlavní vedoucí dětského tábora.

Dalimil, Cody' Toman
www.cesticky.cz

e-mail: cesticky@brontosaurus.cz

foto archiv kurzu Cestičky, Hnutí Brontosaurus

Co všechno JE sport?

Nejen krokobraní, cyklobraní, pádlobraní u pacovských Kamarádů.

To všechno – a mnoho dalšího jsou sportovní aktivity v turisticky zaměřeném oddíle.

Nikoliv každý kluk či holka chce od raného dětství lámat rekordy v čistě sportovním oddíle – a je úplně jedno, zda se jedná o lehkou atletiku, fotbal, hokej nebo další druhy sportu. A že těch nabídek v dnešní době je spousta, a vlastně bych řekl, že až moc. Pokud jde o šikovného jedince pod deset let, tak se o něj trenéři jakéhokoliv sportu mnohdy skoro poperou. Chudák kluk, holka, chodí na tři, čtyři různé sporty, a vlastně nic pořádně nedělá. Navíc když má náhodou ambiciózní rodiče, tak je i možný průšvih na cestě. Takových dětiček je tak polovina – a ostatní jsou nadšenci

do počítačů, případně trochu méně šikovné anebo neprůrazné děti. Pokládám za důležitou v dětském věku všestrannost, což znamená vyzkoušet vše možné a určitě pak nějaký sport, nějaký pohyb zvítězí. Není vždy nejdůležitější co možná největší výkonnost. Určitě by měla zvítězit radost z pohybu, chuť něco nového poznat, vyzkoušet, nezanedbatelná je i romantika, vliv fajn party a důležité je také poznávání.

Pacovský TOM Kamarádi vyzkoušel v průběhu bezmála 45 let mnohé

Turistické oddíly mládeže (TOM) mají ve svých aktivitách v průběhu roku na prostou volnost a nejsou vázány žádnými překážkami od svých „ústředních orgánů“. A těchto výhod dokonale využívají.

outdoorové aktivity ve 34 zemích tří světadílů. Samozřejmě že se mnohé aktivity jen vyzkoušely a postupně byly nahrazeny dalšími. Buď byly hodně finančně náročné, nebo až moc adrenalinové.

Nakonec v průběhu roku naši členové podávají skutečně velmi hodnotné sportovní výkony, zvláště pokud jde o vysokohorskou turistiku a s ní související zajištěné cesty zvané ferraty, a to zejména v Alpách a Dolomitech. Máme také rádi vodu. Splouváme její toky, nejen na kánoích, ale ty prudší i na raftech, a to nejen ve středu Evropy, ale i severněji, třeba v Norsku. Vyzkoušeli jsme i canyoning. Opět se při něm snoubila všudypřítomná silná romantika a vysoký sportovní výkon, který zároveň i vychovává. Ještě něco?

Běžecké lyžování v našich horách a cykloturistika, i když tato disciplína kupodivu zase tak moc oblíbená není. Nesmím – a ani nechci – zapomenout na turistické závody, jež mají sice trochu zavádějící název, ale je to outdoor running v plném rozsahu a je mezi tomíky velice oblíben, o čemž svědčí stovky účastníků v kategoriích od prvňáčků po dospělé.

Veškeré tohle sportování má jednu obrovskou výhodu. Může se totiž provozovat od hodně útlého dětského věku až do důchodu. Všichni, kteří se v oddílech věnují dětem skoro vlastním, jsou – anebo by měli být – příkladem zdravého v pohybu a vztahu ke všemu, co s tím souvisí. Jsou vlastně takovými většími dětmi. A to je dobře!

Václav Hrobský
TOM Kamarádi, Pacov
foto archiv oddílu

Na VODĚ jako doma

Náš oddíl TOM 19208 Kadet Červený Kostelec pracuje s dětmi a mládeží nepřetržitě už 43 let. Jsme oddíl, který se zaměřuje na vodní sporty, ale naším hlavním cílem je výchova všestranně zdatného jedince, který se v každé situaci umí postarat o sebe a o své kamarády.

Učíme své členy základním dovednostem a znalostem potřebným pro pobyt v přírodě tak, aby neublížili ani jí, ani sobě. Přesto naší nejoblíbenější náplní je vše, co se váže k vodě. V zimě jezdíme pravidelně do bazénů, kde plaveme a potápíme se, od jara do podzimu jsme u rybníků a na řekách, kde se učíme ovládat nejrůznější plavidla, záchrannárství a chování v krizových situacích, které mohou u vody nastat.

Našími nejoblíbenějšími řekami jsou ty nejbližší, kam jezdíme tak často, jak to jejich stav vody dovolí. Úpa, Metuje, Tichá Orlice a horní tok Labe nás už mnohokrát dokonale prověřily. A i táborovou základnu jsme si postavili tak, abychom byli vodě co nejbliž. Na soutoku Labe a Volanovského potoka, kousek od nádherné přehrady Les království. Naší neoblíbenější akcí na vodě je jarní Morava. Vždy o Velikonocích, už 20 let, vyrážíme do Bludova, kde bydlíme a sjíždíme řeku Moravu a Desnou. Už jsme tam zažili opravdu hodně, od zamrzlé řeky po

opalovačku v plavkách. Vždycky je to ale zážitek, na který se nezapomíná. I sníh a led jsou voda, takže v zimě kromě do bazénů jezdíme i lyžovat. Nejen během krátkých, odpoledních návštěv blízkých sjezdovek – vyrážíme pravidelně na přelomu ledna a února oslavit pololetní vysvědčení

na Benecko, do Krkonoš. To je naše srdcovka. Spíme, vaříme a hrajeme si v místní škole a přes den brázdíme okolní sjezdovky. Nejde ale jen a pouze o lyžování. Nikdo z těch, co se za ty dlouhé roky na Benecko vydali, nezapomene na večerní programy. Zejména několikaleté výlety „rodinek“ byly neopakovatelné. Vydali jsme se při nich do budoucnosti, do kosmu, do pralesů, do pouští a osidlovali jsme světy. A bez ranních rozvíček v plavkách ve sněhu by zimní soustředění ani být nemohlo. Parta dětí v modrých plavkách, zimních botách a teplých čepicích vždycky budí zaslouženou pozornost.

Ostatní sportovní aktivity pěstujeme také, ale ne tak často. Na kolech jezdíme při pravidelných schůzkách, a když není dost vody, vyrážíme na pěší výlety po okolí. A v zimě ladíme každou středu kondičku v tělocvičně. Nemáme rádi organizované turistické pochody, těch se neúčastníme, raději si užíváme v klidné přírodě, dál od davů lidí. Máme ale jednu oblíbenou akci i mimo vodu. Na podzim, když řeky mají podstav a sníh ještě není, jezdíme do Police nad Metují. A tam spíme přímo pod horolezeckou stěnou. Co na tom, že ta stěna je umělá, v místní tělocvičně. I tak se na ní pořádně zapotíme. A když aspoň trochu přeje počasí, vyrážíme při této akci do Broumovských stěn, kde jsou skutečné lezecké trasy.

Už jsme toho společně hodně zažili a plánů máme spousty. Tak ať nám přeje zdraví a máme pořád dost nadšených vedoucích, kteří budou ochotní se o oddíl starat.

*Za TOM 19208 Kadet
Miroslav „Admirál Míra“ Hepnar
foto archiv autora*

NA POHYB jsou naše děti zvyklé

Pionýr je spolek s pestrou činností, ke které nerozlučně patří i sport. Najdete mezi námi florbalisty, dodgeballisty, šachisty, karatisty, rybáře, vodáky, fanoušky branných sportů i takové oddíly, které zkoušejí každou chvíli něco jiného. A stejně jako ostatní činnosti si ani ty spojené s aktivním pohybem nenecháváme jen pro sebe.

Třeba pionýři z Holešova pořádají turnaj v ringu (sport, který se hraje podobně jako volejbal či házená, ale s gumovým kroužkem, pozn. red.), na střídačku s tomíky. K tradičním turistickým a cyklistickým akcím Středočeského kraje patří pionýrská Podzimní stezka Polabím; uzlařského závodu O Putovní pohár Zlaté růže se účastní pestrá směsice organizací a tak bychom mohli pokračovat.

Místo výčtu příkladů ale raději představíme Pionýrskou skupinu Horní Bříza, která má k pohybu hodně blízko a zapojuje ho do průběžné celoroční činnosti i do svých akcí. Na otázky odpovídal její vedoucí Václav Steidl.

Když přijde na sport a aktivní pohyb, tak toho vaše pionýrská skupina dělá docela dost. Zkus to pro začátek shrnout.

Věnujeme se celoroční sportovní činnosti v podobě oddílu Ringo, který se schází každý týden, a dále máme sportovní akce pro členy i pro veřejnost: krajské kolo turnaje v ringu, turistický

pochod Hornobřížský puchýř, branný závod Na vlastní pěst. Letos na jaře jsme chtěli ještě uspořádat 1. ročník běžeckého závodu s překážkami Lanař a druhý turnaj v ringu, který by se měl konat začátkem léta na venkovních hřištích. Běžecký závod jsme nakonec nepořádali (snad ještě letos bude) a s letním turnajem uvidíme.

Zdá se, že ringo je váš nejoblíbenější sport. Co na něm baví děti a v čem vidí jeho klady vedoucí?

Ringo na naší skupině hrajeme už dlouho, ani nevím, kdy jsme s ním začali. Dříve jsme pořádali turnaj v ringu a hráli jsme ho jako jednu z mnoha her při některých schůzkách a na táborech. Před cca deseti lety jsme začali jezdit na republikové finále do Mladé Boleslavi a poté vznikl nápad založit oddíl ringa. Postupem času hráči přibývali a začali jsme jezdit na další turnaje, pořádat pro členy soustředění a např. loni se zástupci naší skupiny zúčastnili mistrovství světa v Polsku.

Proč jste se rozhodli nabídnout svůj turnaj i ostatním skupinám v krajské organizaci Pionýra (KOP), je o něj zájem?

Turnaj pořádáme už 25 let a pokaždé byl určen pro všechny, kdo si chtějí ringo zahrát. Před lety jsme turnaj spojili s Uzlařskou regatou, kterou mají na starosti pionýři a hasiči z Oboří. Jako krajskou akci to pořádáme již několik let a některé skupiny z kraje k nám zavítají i opakovaně. Hodně se akce zúčastňují hasiči a skupiny, které se na ringo zaměřují, nejsou to jen pionýři. Většinou máme účast kolem 160 lidí.

Pojďme k turistice. Hornobřížský puchýř je akce, která už probíhá spoustu let, je to tak? Jak to berete, že letos proběhnout nemohl?

Hornobřížský puchýř založil náš – již bohužel bývalý – člen a dlouholetý vedoucí Jarda Novák, který před čtyřmi lety umřel, a pochod byl po něm přejmenován na Hornobřížský puchýř, Memoriál Jardy Nováka. Založen byl již dávno, ale po (Sametové) revoluci nebyl mnoho let pořádán a cca před 15 lety byl obnoven. Jedná se o víkendový pochod, kdy máme pro účastníky trasy v pátek, sobotu a neděli. V sobotu je i trasa 50km pro zdatné turisty. Snažíme se každý rok vymýšlet nové trasy, na startu a na kontrolách nabízíme občerstvení a např. na kočárkové šestikilometrové trase máme pro děti připravená stanoviště s úkoly. Letos se měl pořádat 32. ročník, který jsme museli zrušit. Bereme to tak, že letos sice nebude, ale příští rok se k nám lidé určitě vrátí. Skalní turisté přijedou a jdou v jakémkoliv počasí. A když je hezky, máme za víkend účast i 1600 pochoduujících.

A jak jste se vlastně dostali k pořádání branného závodu, co všechno při něm závodníci čeká?

Pořádání závodu „Na vlastní pěst“ je také tradice, ve které pokračujeme. Účastníky čeká vymezený prostor s disciplínami, jako jsou střelba ze vzduchovky, luku, praku, hod šipek, různé překonávání překážek jako prostorový pavouk, šplh na laně, lanové překážky typu dvojité lávka atd. Hry zaměřené na zručnost, jako jsou zapalování petrolejky a zatloukání hřebíku. Na účastníky dále čekají i nefyzické hry typu kimovky (Kimova hra, zaměřená na procvičování paměti, pozn. red.) a morseovky.

Celkově se pořádá mluví o tom, že děti se nechtějí a neumějí hýbat – u vás to ale asi problém není. Jak je ke sportu motivujete?

Myslím, že nemáme problém s tím, že by se děti nechtěly hýbat. Děti z našich oddílů jsou na pohyb zvyklé díky různým hrám, rozcvičkám a cvičení.

A na závěr mě zajímá, jestli vše zvládáte sami, nebo s někým spolupracujete?

Spolupracujeme s městem Horní Bříza, které nás podporuje finančně, formou dotací. Dále s Masarykovou základní školou, která nám poskytuje

prostory, především pro naši klubovnu. Také spolupracujeme s Pionýrskou skupinou Mladých požárníků Obora, kteří nám pomáhají se závodem Na vlastní pěst, při soutěži Ringo a pořádají Uzlařskou regatu, a prostřed-

nictvím ní si pronajímáme táborovou základnu. Nakonec nás ještě podporují místní jednotlivci a naše rodiny.

*Připravil Jakub Kořínek
foto Pionýr*

DODGEBALL

Všichni jsme hrávali v hodinách tělocviku pravidelně vybíjenou. Věděli jste ale, že existuje moderní, rychlá vybíjená, ve které hrají dva týmy po šesti hráčích proti sobě s pěti míči? A že se v ní dokonce pořádá mistrovství světa?

Mezi pionýry a pionýrkami jsou hráči a hráčky věnující se dodgeballu na reprezentační úrovni – jejich týmy se zúčastnily mistrovství Evropy a teď v březnu si z mistrovství střední Evropy v Lausanne domů přivezly stříbrnou a bronzovou medaili.

Pionýr ve spolupráci s Českou asociací dodgebalu spustil na podzim roku 2019 speciální projekt na podporu dodgeballu. A tak si hru, která se hraje se speciálními míči pokrytými látkou, mohou vyzkoušet i děti a vedoucí v našich oddílech a pionýrských skupinách. Pro ty, které hra chytne, připravujeme na podzim první pionýrský dodgebalový turnaj.

Koloběžkový PUŤÁK

Během letního tábora jsme se rozhodli nejít na puťák klasicky pěšky, ale sehnat pro každého koloběžku a vyrazit vstříc dobrodružství. Bylo to náročné, únavné a zároveň příjemné.

Až po realizaci nám došlo, že jsme nejspíš první na světě, kdo něco takového kdy udělal s dětskou skupinou typu oddíl. Na silničních koloběžkách jezdí sportovně Češi, Němci, Nizozemci, Italové, Finové a na Instagramu lze nalézt fotky i z Ameriky. To není zas tolik zemí na to, aby se náš případný předchůdce nedal vypátrat na Google.

Ačkoli jsem strávil nemálo času nad hledáním, tak jsem našel pouze putování dospěláků s brašnami (například má bývalá spolužačka Dominika Trojanová projela s tehdejším přítelem Asií, Dobroběžník jezdí napříč kontinenty ala žluté trabanty, řada novodobých sportovních trempů má koloběžky). Po půl roce jsem narazil na putovní dětské koloběžkové tábory. Jak jinak než v Čechách. Pořadatelem byli prodejci koloběžek Koloběžky Hodkovice. Jednalo se však o jízdu bez zátěže, čili zřejmě měli doprovodná vozidla.

Na koloběžkách s bágla? To jste se pomátli?

Když se ke mně jako hlavnímu vedoucímu tábora dostala první zpráva o tom, že vedoucí, kteří mají na starosti tří denní puťák pro děti starší 12 let, vymýšlejí, jak jet na koloběžkách, zasmál jsem se. A pak mi úsměv ztuhl, protože jsem pochopil, že to myslí vážně – a zároveň že jsou schopni to uskutečnit.

„Moment, to jako chcete fakt jet na tři dny? A jak přepravíme stany, jídlo, spacáky...?“

*„To si vezmou do bágů, vždyť toho moc není.“
„Vy fakt nejste normální.“*

Ještě jsem pár měsíců doufal, že si to během plánování rozmyslí a přijdou na to, že to vážně není dobrý nápad, protože takový velký batoh na koloběžce není zrovna příjemná záležitost, a že koloběžka kupodivu nemá nosiče na brašny jako kolo. Tedy, nosiče existují, ale jsou velmi drahé, a my jsme nechtěli zbytečně utrácet peníze z táborového low-cost rozpočtu. Vedoucí si ten nápad nerozmysleli.

Přípravy

Trasu vybrali vedoucí dobře. Mělo jít o cestu dlouhou 30 až 90 kilometrů. Tedy byla možnost ji zkrátit – i prodloužit – dle sil a ochoty jednotlivých účastníků. Zároveň vedla často lesem, terén byl přiměřeně náročný a na trase byla řada zajímavostí jako sochy, hrad a středověké podzemí. Děti dostaly za úkol zabalit si věci tak, že v podstatě měly v batohu jen spacák, ponožky na převlečení plus vodu. Jídlo se kupovalo cestou v předem vytipovaných obchodech se známou otevírací dobou. Téměř všichni účastníci spali v hamakách, takže odpadly problémy s těžkými stany a karimatkami. Samozřejmostí byla lékárnička a servis na koloběžky.

Vodu nám vždy ochotně poskytlí dobří lidé kolem cest,

studánky a také supermarkety. Nebyli jsme tedy nuceni táhnout každý na zádech čtyři litry vody, stačila jedna láhev o objemu 1,5 litru.

Před startem

Jako důležitá se ukázala kontrola seřízení koloběžek. Řada z nich neměla utáhnuté matky, „natáhlé“ brzdy, někdo měl podhuštěná kola. Vše jsme zkontrolovali, včetně toho, že každý měl dobře utáhnutou cyklistickou přilbu.

Na úvod zkušený vedoucí na táborové louce představil způsob jízdy, ukázal techniku odrazů, poučil účastníky o pravidlech silničního provozu a o tom, že vedoucí jezdí první i poslední. Mohli jsme vyrazit.

Střídání modelů

Po prvních kilometrech, kdy se děti naučily správné technice jízdy, se ukázalo, že i tak neodjede každý na svém modelu. Jako nejhorší se ukázaly koloběžky s vysokým nášlapem. Zdravíme značku Arcore a vyhazujeme koloběžku do popelnice. Na obdobných modelech nejde ujet více než několik kilometrů – a navíc si pak přečtete drobné písmo, jímž se praví, že zařízení není určeno pro jízdu na silnici. Tuto skutečnost jsme však využili ve svůj prospěch. Zastavovali jsme pravidelně ve chvíli, kdy chudák se špatnou koloběžkou zkrátka nemohl. To ji pak s radostí a smíchem ostatních předal do rukou dalšímu „šťastlivci“. Na každém takovém zastavení jsme představili jiný typ koloběžky, její výhody i nevýhody. Měli jsme asi deset různých značek a každá z nich měla jiné jízdní vlastnosti. Děti i vedoucí jeví o výklad zájem a mohli modely hned porovnávat.

Ideální délka trasy

Vzhledem k zátěži a letním teplotám jsme si ověřili, že ideální délka trasy je kolem 30 kilometrů za den. Jednou jsme nemohli najít místo na spaní a ujeli jsme zhruba 40, přičemž na konci nás čekal výživný několikakilometrový kopeček. V tu chvíli už děti jely na autopilota a vedoucí na tom nebyli jinak. Byli jsme rádi, když jsme z koloběžek sesedli a namísto povídání si u ohníčku jsme rychle odpadli do spacáků. Jenže právě takové večerní sedánky se sdílením zážitků jsou to právě, co by měl každý zažít jako příjemné zakončení dne.

Ani třetí den jízdy si však nikdo nestěžoval na zátěž na zádech. Ta bolela hlavně vedoucí a spíše kvůli vysokým nášlapům některých koloběžek než kvůli batohům.

Ondřej Turek – Opičák, oddíl Poutníci
Mladí ochránci přírody
foto autor

Desatero pro pořádání putáků na koloběžkách

- 1/ Koloběžky si zkontroluj před samotnou akcí. Do té doby máš možnost je opravit, sehnat náhradu apod.
- 2/ Před startem pečlivě zkontroluj seřízení koloběžek. Jsou dotáhnuté matky? Fungují brzdy? Jsou duše správně nahuštěné? Ideální je mít cyklistické rukavice kvůli odřeninám při pádech.
- 3/ Nauč účastníky správné technice jízdy. Jízda musí začínat na rovince, ne prudkým kopcem dolů! Jízdu začínej mimo silnice, ať si jezdci na koloběžky zvyknou.
- 4/ Dobře promysli zátěž, co s sebou vezete. Každý gram se počítá.
- 5/ Měj s sebou **lékárničku** a servis. Hodí se i náhradní duše (pozor na rozdíly ve velikosti kol).
- 6/ Měj dostatek pitné vody. Při pohybu více piješ a zároveň v případě potřeby touto tekutinou vyčistíš špínu při pádu z koloběžky.
- 7/ První jede vedoucí výpravy. Poslední jede někdo schopný.
- 8/ Na každé křižovatce se čeká na zbytek skupiny.
- 9/ Tempo a délka trasy se přizpůsobuje nejslabším. Pamatuj na věk dětí!
- 10/ Trasu plánuj tak, aby byla zajímavá a brala v potaz počasí.

KlimaTOUR

Náš Spolek KUŠ organizuje ve spolupráci s odborem regionálního rozvoje Kraje Vysočina cyklistickou štafetu – Klimatour. Tvoříme tvrdé jádro pelotonu a jsme „dvorním dodavatelem“ doprovodného kulturního programu a her s environmentální tematikou pro základní školy.

Co to je Klimatour?

V roce 2011 jsme převzali myšlenku Die Klimastaffel ze sousedního Rakouska (krajští úředníci tam byli už o rok dříve načerpat inspiraci). Cyklisté projíždějí krajinou, navštěvují obce, školy či místní zajímavosti a upozorňují na příkladné přírodě šetrné projekty. Veškerá přeprava se koná na kole, protože na krátké vzdálenosti je to nejšetrnější ekologický dopravní prostředek. Proto také bereme zúčastněné děti na projížďku do sousední školy. Obec nebo škola vždycky posílá symbolickou štafetu jako pozdrav do další zastávky. Chápe-me klima v širším kulturním významu také jako atmosféru ve společnosti – a zdá se nám, že klimatickou krizí prochází nejen podnebí.

Tý jó, my jedeme BÍO!

(hymna Klimatour, zpívaná ve všech zastávkách při úvodní zdravici)

Do-re-mi-fa-sol-la-si-dó, do recyklace jedeme!

*S radostí se tomu směřem, od rána až do večera
od vesnice ke vsi teď jedem túru zemí, která
oddechne si pořádně, až ušetříme zdroje
a budem třídit odpady a myšlenky, no co je?
Snižujem emise!*

*Štafetová klimatúra, eko-bio štafeta,
bicyklová klimajízda vezem zprávy ze světa:
Od vesnice do města vede cesta necesta,
odpady dopady neřešíme, konáme, a přitom víme:*

Ref.:

*Tý jó, my jedeme BÍO
My jedeme ÉKO, ko-ko-ko
Kolem tebe na kole
(vedle sebe)*

*Jak šlapeme do pedálů, bez fosilních paliv
něco se v nás hýbe a ostatek už přijde
pozor, jedou auta: Tú tú túúúúú
veřejně vítáme ochranu klimatuúúú!*

*JEDEME, na kole zapomínám na stresy
JEDEME a halekáme na lesy,
JEDEME, protože život nás tak víc baví
JEDEME a krajina nás zdraví.*

Kví kvá kvalimany Klimatour klimatour...

Klimatour už devátým rokem upozorňuje účastníky (děti a mládež, ale i starosty, samosprávy) na malé skutky, které může proti globálním změnám klimatu udělat každý z nás: například zodpovědně třídit odpad, kompostovat, recyklovat, nepoužívat jednorázový plast, chodit víc ven a méně používat počítače, mobily a spotřební elektroniku, jezdit na kole nebo používat hromadnou dopravu víc než auto, udržovat vodu v krajině, pěstovat přírodní zahrádku, žít skromně a s respektem ke všemu živému... To jsou ideály, což? A v letošním roce se chceme více zaměřit na zero waste, předcházení vzniku odpadu vůbec.

Tento závod se nejede na čas ani na počet ujetých kilometrů. Na tři (nebo v loňském roce i čtyři) dny se cyklo-touláme, poznáváme náš kraj a jeho obyvatele. Setkání bývají sousedská, vřelá a někdy i fyzicky náročná (to víte, domácí pohoštění, místní speciality), ale v průběhu cesty – a hlavně po programech na školách – najdeme chvíli i na obdivování památek, na exkurzi do místní firmy, ukázkové přírodní zahrady i na koupání nebo zpívání do noci u ohýnku.

To všecko zažíváme při cestě, a není nutné počítat, kolik míst už jsme objeli. Ale pokud by vás to zajímalo, ve spirále jsme už obkroužili celý kraj Vysočina. Vyrázili jsme léta Páně 2012 od rakouských hranic, z Police (u Dačic) přes Moravské Budějovice do Dalešic, druhý rok 2013 přes Velké Meziříčí do Nového Města, 2014 Herálec – Světlá nad Sázavou, 2015 Častrov–Sázavka, 2016 Žirovnice–Urbanov, 2017 Telč–Mrákotiň, 2018 Okříšky–Šebkovice, 2019 Litohoř–Jemnice... bylo to za ty roky téměř 600km, 82 zastávek a počet dětí, co s námi zpívaly, jde do tisíců!

Matěj Kolář, předseda Spolku KUŠ

foto spolek KUŠ

deníky a zážitky na www.rohozna.net/klimatour

www.zdravykrajvysocina.cz/akce/

klimatour-ekologicka-cyklostafeta

PUTOVÁNÍ pěšky

Kromě kol má v naší činnosti velkou tradici pěší putování. Kdysi jsme chodili noční velikonoční pochody Great Serum Run – do roztrhání těla a pro povzbuzení duše bez přerušení tři dny a tři noci. Žádné dítko nám nezapomene letní táborové celodeňáky, za koupáním totiž chodíme z Rohozné třeba 15km do Horní Cerekve, nejhezčího lomu v okolí. Stejnou vzdálenost jsme šlapali s dvaceti dětmi Bílými Karpaty z Hostětína na Žitkovou. Vloni na podzim jsme si také připomněli

17. listopadu Svobodnou třicítku malým pochodákem z Jihlavy do Polné. A díky našemu vedoucímu Lukáši Vavrdovi se čas od času uskuteční výprava za hranice účastnických sil: Mezi dny 21. až 23. 9. 2018 se skupinka táborníků ze Spolku KUŠ rozhodla, že v intervalu 38 hodin z oblasti Jihlavska překročí pěšky hranice republiky.

Byl vymyšlen apokalyptický příběh o prodání České republiky Číně, který měl motivovat k tomuto činu.

Po tradičním "výsadku", tedy rozházením táborníků po okolních vesnicích jižně od Jihlavy, se v pátek v deset večer sešli u rozcestí poblíž vrcholu Špičák. Odtud následoval noční pochod přerušovaný deštěm od dvou do pěti do rána. Dvě skupiny táborníků tuto pauzu vyplnily spánkem poblíž Panenské Rozsíčky. Jedna v lese, druhá atypicky na autobusové zastávce. Poté cesta vedla skrz město Telč, kde se poutníci, plně vžití do role, plížili ulicemi a vyhýbali se jakémukoliv lidskému kontaktu. Pokračovalo se po turistických trasách – a bolavé nohy, nedostatek spánku a únava se začaly podepisovat hlavně na těch, co tuto štreku šli v bowlingových botách. Za celý den se stihlo dojít až prakticky k hranicím, poblíž obce Rubašov, a to kolem půlnoci.

Posledních slavnostních 7km se šlo za tmy, po šesti hodinách spánku, a radost z dosaženého cíle – překročení státní hranice – byla nepopsatelná.

report z akce

Marcel Frei, vedoucí ze Spolku KUŠ

Spojuje nás LANO

Značná část členů našeho kmene lezla, a tak bylo přirozené, že nás – děčka – to starší woodcrafteri naučili taky. K nejranějším vzpomínkám na skály patří ty, v nichž nás učili slaňovat. Bylo mi tak sedm let, byla jsem nahoře na skále a měla jsem ji slanit...

Byla to nesnesitelná výška. Asi tak deset metrů. Hotová zkouška odvahy. Ale láska k tomuhle sportu tam někde zkrátka začala. Když nebyly v okolí skály, přišly na řadu větší výzvy. Jako slaňování padesátimetrového mostu nad řekou.

Pokud jsme měli za „výzvu“ slánění malých skal, na kterých jsme doposud lezli a „blbli“, tohle byl opravdický test naší kuráže. A hlavně přemlouvání. A skandování a povzbuzování se navzájem, abychom se přinutili přelézt zábradlí. Dodneška si pamatuju, že mělo žlutomodrou barvu. Nejhorší bylo se následně toho zábradlí pustit. Pak... – už nebylo nic, jen spousta vzduchu, neskutečná výška a lano... Ale užili jsme si i spoustu srandy, to když nás spouštěli, a pár metrů nad vodou pustili volným pádem.

Když nebyl čas nebo počasí lézt venku,

chodili jsme na horolezecké stěny. Neomezovali jsme se jenom na lano. Většinou děti bylo lepší hledat po stromech než kolem sebe. Měli jsme třeba oblíbenou hru, kdy jeden přivázal provázek na strom, kam vylezl, a postupně jsme se vyzývali, ať uvážeme provázek na nejvyšší a nejtenčí větev. Tohle všechno vedlo ke stmelení a vzájemné důvěře, která je u lezení nutná. Naučili jsme se zodpovědnosti – za sebe i za druhé. Naučili jsme se poznat své hranice a ty následně překonávat a posouvat. Vznikla přátelství, z nichž některá přetrvala až dodnes. A tohle všechno teď mám možnost předávat zase dál. Nejen lásku k tomuhle sportu, ale i k přírodě, protože obojí spolu úzce souvisí. Rozhodně je to vhodné pro všechny, kteří mají rádi výzvy, přírodu a dobré kamarády. Vhodné je to koneckonců i pro utahání dětí (a nejen jich). A taky pro osvojení si zodpovědnosti, vázání uzlů a spoustu dalších užitečných dovedností.

Veronika Rochová – Žába
Liga lesní moudrosti
foto archiv autorky

Náš Šumavský EVEREST

Na počátku loňského roku jsme využili služeb infocentra Horní Planá, které nabízí možnost zdolání hory světa návštěvou osmi šumavských vrcholů. Neváhali jsme, vyzvedli si svůj vrcholový pas a mohli začít. První březnový víkend jsme se vypravili k Olšině, vodní nádrži o ploše 120 ha, která se v roce 1790 protrhla a způsobila rozsáhlé škody. Druhá výprava nás zavedla na rozhlednu Moldaublick na rakouské straně, odkud byl výhled na celou přehradu Lipno. Následovalo zdolání Knížecího stolce, Třístoličníku, Trojmezí, Pléchého, Smrčiny a Špičáku. Některá místa se nacházela ve vojenském prostoru Boletice, kde byl pohyb omezen, jiná byla náročná z hlediska přístupu, ale všechna

místa odkrývala mnohdy velmi pohnutou historii zdejšího kraje, kulturní a přírodní památky, zajímavé rostliny a živočichy. Ve výšce tisíců metrů jsme zapomínali na všední starosti a na svět kolem sebe se dívali s jistým nadhledem. Věřím, že tyto výpravy pro nás byly přínosem. Odměnou nám byl v září získaný certifikát a návštěva hornoplánské cukrárny.

Veronika Tůmová, 14. Přední hlídka Royal Rangers
foto Royal Rangers

Podpořme POHYBEM

Pohybem pro přírodu, společnost a udržitelný rozvoj

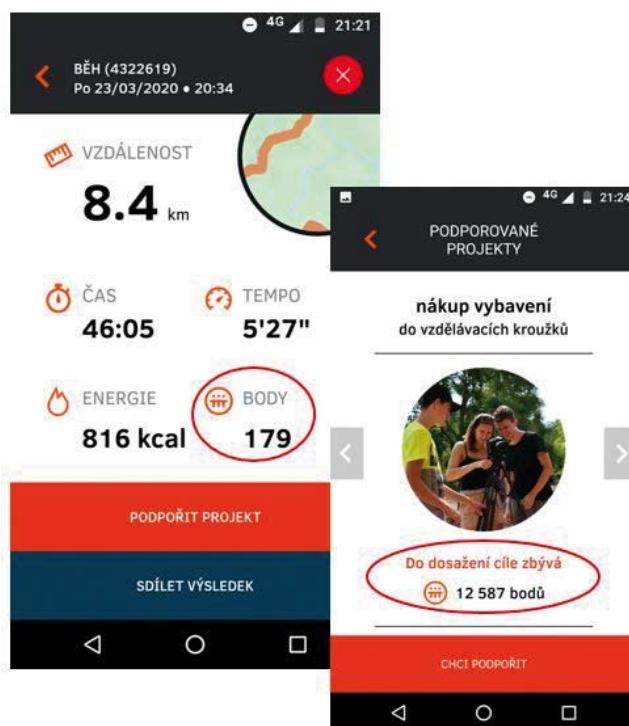
Běh je v Česku velkým fenoménem. Je levný, dá se provozovat kdykoliv, kdekoli a nemusíme k němu mít žádné speciální dovednosti. Pokud ho provozujeme přiměřeně, má příznivý vliv na naše fyzické i duševní zdraví. Při výběžích do přírody se – především v okolí měst a obcí – často setkáváme s problémem pohozených odpadků. Tady se nabízí myšlenka, jak udělat něco pro zdraví, a přitom zatoučit s odpadky kolem nás. Do reality tuto myšlenku přenáší plogging, který spojuje běh a sběr odpadků. Přitom to celé není o moc náročnější než samotný běh, stačí mít jen rukavice s gumovou vrstvou na dlaních a prstech, batoh s pytlíkem na odpadky.

Na našich „výběžích“ za odpadky se sem tam potkáváme s plastovými obaly, třeba od čokolády či s (obzvláště v přírodě častými) krabičkami od cigaret. Takové drobné věci není problém sebrat a klidně si běžet vlastní cestou dál. Co ale můžeme udělat, když narazíme na pořádné ohnisko znečištění, které sami nezvládneme uklidit? Můžeme o problému informovat místní samosprávu.

Jak k tomu můžeme využít náš chytrý telefon? Například s využitím aplikace Zlepšme Česko. Celé to funguje tak, že skládku vyfotíme, popíšeme a pomocí lokalizace naší aktuální polohy předáme informace o problému znečištění prostředí místní samosprávě, na jejímž území se právě nacházíme. Problém většího nahromadění odpadků v přírodě můžeme tímto způsobem vyřešit. V dalším sběru se tak můžeme soustředit na drobnější, především plastové obaly a zároveň mít radost z pohybu v přírodě. Stejným způsobem můžeme řešit i poškozené odpadkové koše, dlouhodobě přeplňované kontejnery či jiné místní problémy. Jaké další možnosti se nabízejí?

Na Google Play (Android) a App Store (iOS) existuje řada

aplikací, které zaznamenávají pohyb jejich uživatele (např. chůze, běh, jízda na kole, lyžování, ale třeba i interiérové pohybové aktivity). Všechny tyto aplikace i v neplacené verzi umožňují zaznamenávat údaje o rychlosti, vzdálenosti, čase, tempu. Uživatel získává statistiku svých osobních výkonů podle zvoleného typu pohybu. To jsou skvělé informace, které pomáhají s motivací k dalšímu pohybu, ale co teprve vlastním pohybem udělat něco i pro druhé? Příkladem je mobilní aplikace EPP, která umožňuje aktivním pohybem finančně podpořit celospolečensky přínosné projekty z prostředků Nadace ČEZ. Jen sbíráte body za ušlé, uběhnuté či ujeté kilometry a rozhodujete se, na jaký projekt nasbírané body pošlete. Tím pomáháte získávat finance na skutečně potřebné věci. Radost z vlastního pohybu se tím pádem spojuje s něčím, co má zcela konkrétní význam pro přírodu, společnost a udržitelný rozvoj. Digitální technologie v tomto nabízejí stále větší množství využití.

A něco navíc:

Víte, že projekt Podpora práce učitelů se zaměřuje na propojování školní výuky s reálným světem prostřednictvím rozvíjení gramotností, včetně té digitální? Pojdte se podívat na www.gramotnosti.pro, kde najdete další zajímavé články ke gramotnostem. Budeme rádi, když se s námi podělíte na facebookové stránce (<https://www.facebook.com/Učíme-v-souvislostech-Gramotnosti-pro-život-106477570986725>) o vaše zkušenosti a tipy, jak k řešení reálných problémů využíváte současných možností digitálních technologií. Vybrané příspěvky zveřejníme na webových stránkách <https://gramotnosti.pro/>.

Jakub Holec
Národní pedagogický institut České republiky
foto Dan Suchánek a archiv NPIČR

Zlatý ÁMOS 2020

Netradiční vyhlášení výsledků ankety o nejoblíbenějšího učitele

K oslavám výročí narození Jana Amose Komenského a ke Dni učitelů už 27 let patří korunovace oblíbených učitelek a učitelů – Ámose fyzikáře (vybírání z nominovaných partnerů ankety ČEZ), Ámose matikáře (vybírání z nominovaných MŠMT), Ámose sympatáka (volí diváci ČT :D), Dětského Ámose (volí dětská porota) a Zlatého Ámose (volí dospělá porota).

Letošní ročník se musel přizpůsobit současné mimořádné situaci. „Slavnostní veřejné finále s úžasnou atmosférou fandících žáků, kteří společně se svými pedagogy usilují o titul nejvyšší, jsme museli zrušit. Ale tradici související se dnem učitelů jsme chtěli zachovat. Proto výsledky 27. ročníku ankety Zlatý Ámos vyhlášíme bez finále,“ říká zakladatel ankety Slávek Hrzal. „Neviditelný virus zabránil finálovému klání, nemohl se uskutečnit vzácný okamžik, kdy i kantorská autorita se přiblíží k dětské duši a společně z toho pak vytryskne vzácná souhra zkušeného orchestru. Náznorný příklad, jak má vypadat škola,“ dodává předseda poroty MUDr. Jan Cimický. O titulu Zlatý Ámos letos nerozhodovala porota, ale semifinalisté, kteří zvítězili v jednotlivých regionech. Nejvíce hlasů od nich dostal a **Zlatým Ámosem školního roku 2019/2020** se stává Tomáš Míka z Gymnázia Pierra de Coubertina v Táboře. „Z udělení titulu Zlatý Ámos mám obrovskou

radost a jsem za něj moc vděčný. Zejména proto, že je to soutěž, která je zaměřená na to, co je podle mého názoru důležité, na sepeřít, porozumění a spolupráci mezi studenty a učiteli,“ řekl po oznámení výsledků nový Zlatý Ámos. „Chtěl bych poděkovat především své fantastické 4.B, protože tenhle Zlatý Ámos je pro nás,“ upřesnil Tomáš Míka. Hlasování na webu ČT :D přičklo titul **Ámos sympaták 2020** Vladimíru Švarcovi ze ZŠ v Rajnochovicích. Dostal 3 557 hlasů – 29% z celkového počtu 12 338 hlasů. „Pan učitel Vladimír Švarc je všemi žáky naší školy velmi oblíbený pro svoji přímoučarost, laskavost, vtip, inteligenci a schopnost zapojit všechny žáky do skvělých aktivit. Je pohotový, náznorný a ideální kantor pro dnešní svět,“ napsali o něm jeho žáci.

Titul **Dětský Ámos 2020** v tomto ročníku nebyl udělen.

Nejoblíbenější učitelkou fyziky se ve školním roce 2019/2020 stala Jana Doubková ze ZŠ Antonína Sochora v Duchcově. „Hodiny fyziky si nedovedeme představit bez pokusů

a náznorných pomůcek. Stále něco pozorujeme, zjišťujeme, sestavujeme, vyvozujeme. Každá hodina je jinak zajímavá, ale v každé je dobrá nálada. Proto se na její hodiny těšíme,“ napsaly děti o své oblíbené fyzikářce. Partner ankety, společnost ČEZ, stejně jako v minulých letech k titulu ČEZ Ámos přidává finanční příspěvek v hodnotě 200 000 Kč na nákup vybavení do učeben technických předmětů.

MŠMT už tradičně vybírá mezi nominovanými **Ámose matikáře**. V tomto ročníku by ministr Robert Plaga korunoval Danu Mynářovou ze ZŠ Bakalovo náměstí v Brně. „Je vždy ochotná každému vše vysvětlit a nevzdá to, dokud to daný žák nepochopí,“ tak oblíbenou matikářku popsali žáci, kteří ji do ankety přihlásili.

„Jsem velmi rád, že mohu v tomto nelehkém čase popřát všem vítězům letošního Ámose. Jsem rád, že se soutěž uskutečnila i přesto, že podmínky tomu úplně nepřejí. Pevně doufám, že v příštím roce bude anketa už ve standardních podmínkách, stejně jako pevně doufám, že se v nejbližších týdnech vrátíme do škol,“ vzkazuje ministr školství Robert Plaga.

„Také já za všechny, kteří se na organizaci ankety podílejí, gratuluji letošním Ámosům k úspěchu. Těším se, až se setkáme a osobně předáme koruny a dary od partnerů vítězům,“ přidává se ředitel ankety Slávek Hrzal. Další informace najdete na stránkách www.zlatyamos.cz, na Facebooku Zlatý Ámos a na Instagramu.

text a foto

Dětská tisková agentura

www.zlatyamos.cz

Na foto nahoře loňská Zlatá Ámoska Pavlína Kopáčiková blahopřeje Jihočeskému Ámosovi Tomáši Míkovi, dole letošní finalisté s psychologem Janem Cimickým a ministrem školství Robertem Plagou.

ANKETA: Jaké místo ve Vašem životě zaujímá sport?

Tereza Jakschová
paraatletka, sprinterka
medailistka z Mistrovství
Evropy 2018

Upřímně jsem si nemyslela, že sport zaujme v mém životě jednu z jeho důležitých částí a částečně i zformuje mou osobnost. Jsem atletka, momentálně se věnuji

sportu na vrcholové úrovni a připravuji se na Letní olympijské hry v Tokiu 2020 (*T. J. odpovídala ještě před oznámením o odložení LOH o rok, pozn. red.*). Sport je tedy na každodenní bázi již od mých 15 let – a mám z toho stále stejnou radost a potěšení, i když občas ty tréninky jsou dost náročné. Bez sportu si tedy nedokážu svůj život již představit a myslím si, že svůj volný čas budu takto trávit, dokud to půjde. Sport je v mém životě celkově dost důležitý, je to pro mě forma relaxace, a hlavně forma psychického odpočinku od práce či školy. Určitě bych sport doporučila každému.

foto Adéla Kolínová

Marek Preiss
psycholog

Občas jezdím na kole do práce. Cesta trvá přes hodinu a mám čas přemýšlet. A když delší dobu nejedu, cítím se těžký a těším se, až vyrazím zase. A když pak jedu, mám radost. Zlepší se mi nálada, vnímám události

z nahledu a mám větší odolnost vůči zátěži. Skoro bych řekl, že se kolo stalo součástí životního stylu a že se bez něj neumím obejít. Jak stárnu, cítím se na kole méně jistý a jen doufám, že ještě dlouho vydržím jezdit a jízdu si skutečně užívat, nebát se poruch rovnováhy. Ve snu někdy vidím dlouhou pláň někde v Asii, s pro mě neznámou přírodou, kterou projíždím, mívám kameny, víří se prach, zahlédnu velká zvířata, prohlížím si vše a jedu a jedu... Kde to asi skončí?

foto archiv M. Preisse

připravil Jiří Majer

Musí se všechno ZASTAVĚT?

Přežilo nacismus i komunismus, a nyní mu hrozí likvidace. Historické sportoviště v Praze 2 volá SOS.

Vedení radnice druhého pražského obvodu v čele se starostkou Janou Černochovou (ODS) by na jeho místě rádo vidělo něco jiného. Takové rozhodnutí, navíc bez prodiskutování s veřejností, se ovšem nelíbí zastáncům tradičního sportoviště. Ti se proto rozhodli, že zorganizují petici.

Žádají v ní, aby byly tenisové kurty v Italské ulici zachovány. Městská část (MČ) Praha 2 chce na místě kurtů postavit Nový domov, pobytový dům pro seniory. Organizátoři petice Marek Preiss, Ondřej Krutský a Pavel Nejedlý pokládají takový záměr – zvláště z pohledu stárnoucí populace – za chválný; mají však za to, že výběr lokality je motivován její komerčně zajímavou polohou a že MČ může objekt pro Nový domov nalézt či jeho výstavbu provést jinde. Dne 17. listopadu 2019 proto spustili na internetu petici. Zhruba do dvou měsíců ji podepsala tisícovka lidí. Organizátoři petice 14. ledna 2020 podpořili sběr podpisů poklidným protestem na náměstí Míru ve druhém pražském obvodu.

Oslovovali tam kolemjdoucí, nabízeli podpisové archy, rozváděli obsah hesel z několika transparentů a debatovali

s nimi o tom, proč by bylo dobré kurty v Italské zachovat. Mohli přitom argumentovat třeba prvorepublikovou tradicí tamního oddílu (vznikl v roce 1935), geniem loci (související s atmosférou určitého místa) či otevřeností sportoviště široké veřejnosti – dospělým i dětem. O mimoškolní aktivity pro děti a dorost se tam stará tenisová školička navštěvovaná pěti desítkami žáků z Prahy 2 a 3. Dané místo je důležité i z hlediska životního prostředí; jde zejména o další osud třiceti vzrostlých stromů, starých převážně desítky let... Bez zajímavosti není ani ekonomická soběstačnost kurtů: nikdy nevyžadovaly podporu od státu. Lidé se cestou přes náměstí zastavovali, dávali se s protestujícími do řeči, a mnohdy již po pár větách sahali po propisovací tužce, aby připojili svůj podpis pod petici. Vzhledem k minimalistické podobě protestu působila celá akce dojmem, že její aktéři jsou až překvapivě úspěšní.

Text a foto Jiří Majer

foto archiv hry Bud' ideální, Pionýr

foto archiv kurzu Cestíčky, Hnutí Brontosaurus